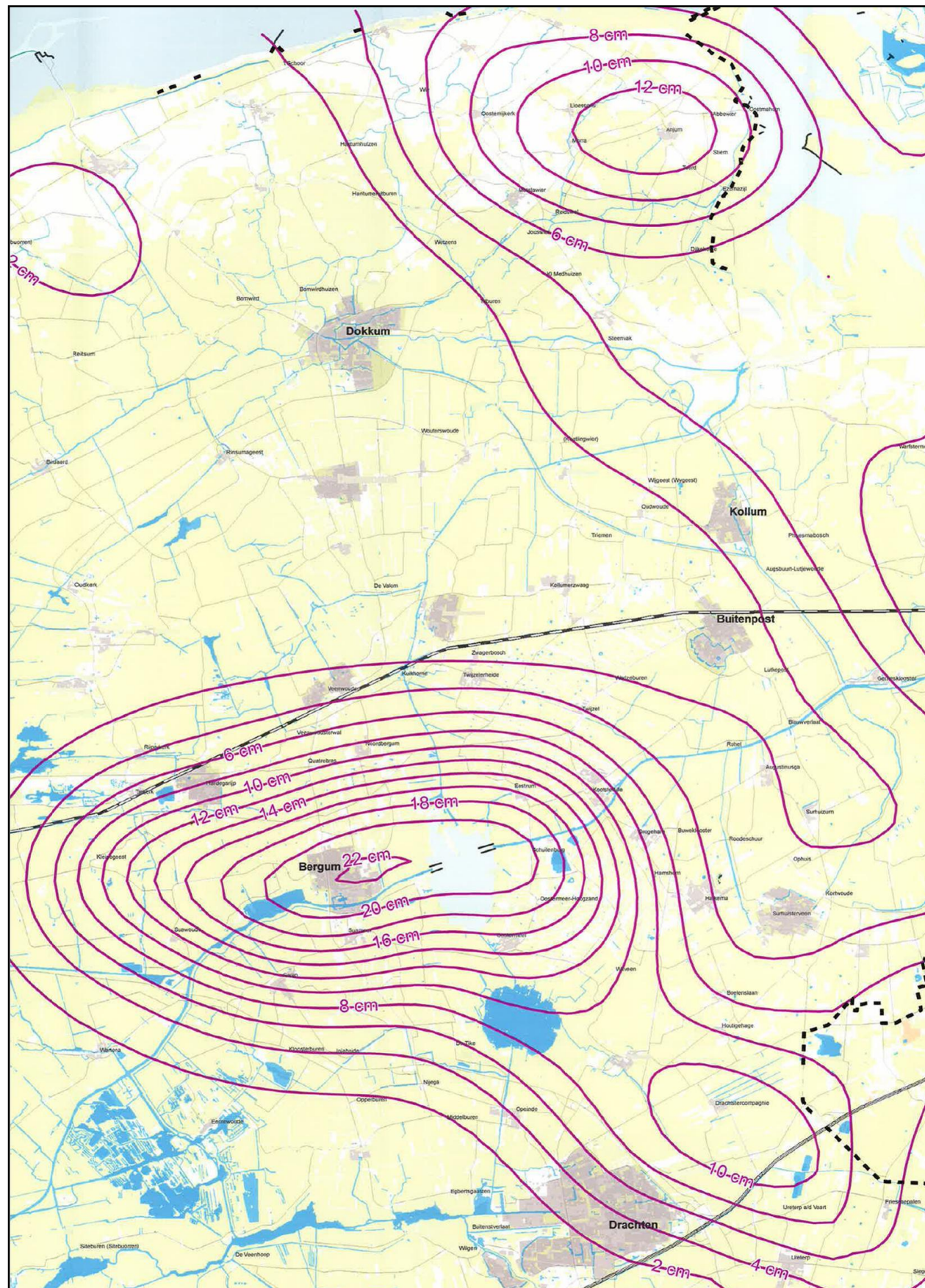

Jaarverslag 2010

Vooraf

Overeenkomstig besluiten van de Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân werd door de Nederlandse Aardolie Maatschappij BV (NAM) in de loop van het verslagjaar ruim € 1,1 miljoen uitgekeerd om schade als gevolg van bodemdaling door aardgaswinning in haar concessie- of wingebieden Tietjerksteradeel en Noord-Friesland te vergoeden dan wel te voorkomen. Het totaal van door de NAM uitgekeerde vergoedingen sinds de start van de commissie in 2000 komt hiermee op circa € 9,1 miljoen.

In het verslagjaar is door de NAM een nieuwe prognose gepubliceerd van de bodemdaling door aardgaswinning. Deze prognose geeft aan dat ten opzichte van eerdere prognoses er geen sprake is van grote afwijkingen. Wel wordt verwacht dat de maximale daling boven het gasveld Tietsjerksteradeel zal toenemen tot 22 cm. De commissie heeft afgesproken dat bij nieuwe claims de prognose 2010 gehanteerd zal worden. Voor eventuele aanpassing van reeds genomen maatregelen zal in het algemeen, ook gezien de onzekerheidsmarge van 25%, de prognose 2015 afgewacht kunnen worden. Het statusrapport 2010 is te downloaden op www.nam.nl. Nadere informatie over het werk van de commissie is te vinden op www.bodemdalingfryslan.nl.

Drs. F. van der Ploeg, voorzitter

Werkzaamheden

De commissie heeft in de verslagperiode vier keer vergaderd en wel op 16 februari, 29 juni, en 23 november te Assen en op 23 september te Earnewâld.

In directe aansluiting op deze laatste vergadering werd in samenwerking met Wetterskip Fryslân een werkbezoek gebracht aan het natuurgebied de Alde Feanen nabij het gemaal Offerhaus.

Op 30 maart vergaderde een Klein comité uit de commissie met een delegatie van Wetterskip Fryslân over het watergebiedsplan Dongeradeel. Ook later dit jaar had dit plan de nodige aandacht van de commissie.

De commissie heeft twee keer een toelichting gegeven op haar taken en werkzaamheden. Op 13 januari is in Dokkum een commissie uit de gemeenteraad van Dongeradeel nader geïnformeerd en op 29 september zijn -tijdens een commissievergadering van de Vereniging van Friese Gemeenten (VFG) te Burgum- alle betrokken (nieuwe) Friese wethouders bijgepraat over de taken en de werkwijze van de commissie.

In het verslagjaar zijn de rioleringswerken te Burgum, in opdracht van de gemeente Tytsjerksteradiel, gereedgemaakt. De werken zijn binnen het in 2009 beschikbaar gestelde budget van bijna € 1,2 miljoen uitgevoerd. De oplevering vond plaats in september.

Voorts heeft de commissie op verzoek van het waterschap besloten tot het bijstellen van de kostenverdeling van het verbeteringsplan Garyp. Dit resulteerde in een toename van het kostenaandeel NAM met circa € 140.000.

De commissie is op verzoek van het waterschap voorts akkoord gegaan met het vaststellen van afkoopsommen voor de bodemdalingsschade met betrekking tot de waterhuishouding in de deelgebieden Bergum-Oost en Bergum-Midden.

Partijen

De Overeenkomst Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân is gesloten door enerzijds de Nederlandse Aardolie Maatschappij BV te Assen en anderzijds de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân. De overeenkomst voorziet in de mogelijkheid dat andere belanghebbenden tot de overeenkomst toetreden en op de wijze als in de overeenkomst is voorzien, een verzoek tot vergoeding van kosten indienen. Andere belanghebbenden (overheidslichamen, bedrijven, instellingen, particulieren) kunnen zich aansluiten door de Verklaring van Toetreding te ondertekenen waarvan het model door de commissie is vastgesteld. Van deze mogelijkheid werd in 2010 geen gebruik gemaakt.

Op bijgaand detailkaartje zijn te zien de meest recente eindprognoses voor het jaar 2070. Voor het gebied rond Bergum wordt deze eindsituatie al voor 2050 verwacht.

Bron: "Statusrapport 2010 en Prognose tot het jaar 2070, september 2010, Bodemdaling door Aardgaswinning NAM-gasvelden Groningen, Friesland en het noorden van Drenthe."

Samenstelling van de commissie per 31 december 2010

De commissie bestaat volgens de overeenkomst uit vier deskundigen, waarvan Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân en het bestuur van Wetterskip Fryslân er elk één benoemen en de NAM twee benoemt. Tevens is in de plaatsvervangings voorzien. De commissie is als volgt samengesteld.

Benoemd door de provincie

1. Drs. F. van der Ploeg, Voorzitter	Oud griffier van de Staten van Fryslân
2. Ir.dr. P.L. Lap (plaatsvervanger voor 1.)	Oud directeur Wegen en Kanalen van de provincie Fryslân

Benoemd door Wetterskip Fryslân

3. Ir. W.G. Epema	Oud directeur ingenieur van Hoogheemraadschap Alblasserwaard en Vijfheerenlanden
4. Ir. W. P.C. Zeeman (plaatsvervanger voor 3.)	Geohydroloog

Benoemd door de NAM

5. Mr. A.H.Oude Elferink, Vice-voorzitter	Voorheen juridisch adviseur NAM
6. Ir. A. van der Werf (plaatsvervanger voor 5.)	Oud directeur ingenieursbureau Oranjewoud
7. Prof. ir. K.d'Angremond	Emeritus hoogleraar TU Delft
8. Dr.ir. J.H.A. Struik (plaatsvervanger voor 7.)	Voorheen offshore manager bij de NAM

De benoeming geldt voor een periode van drie jaar tot 15 mei 2012.

Secretariaat

Aan de commissie is een secretariaat toegevoegd dat is ondergebracht bij Wetterskip Fryslân te Leeuwarden. Secretaris van de commissie is sinds 1 januari 2001 ir. F.H. van Veen te Groningen. Assistent-secretaris en als zodanig contactpersoon is mr. H.J.Dijkstra. Het postadres van de commissie is: Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden. Het secretariaat is bereikbaar onder telefoonnummer 058-2922794 en per mail:

hdijkstra@wetterskipfryslan.nl. Voorts is meer informatie te vinden op www.bodemdalingfryslan.nl

Taak van de commissie

De commissie heeft tot taak omtrent een met redenen omkleed en zo veel mogelijk gedocumenteerd verzoek, een aanbeveling te doen waarin met reden omkleed wordt aangegeven:

- welke handelingen, werken of werkzaamheden aan te bevelen zijn als maatregelen die redelijkerwijs noodzakelijk zijn ter voorkoming, beperking of herstel van schade ten gevolge van bodemdaling door aardgaswinning.
- welke kosten, hetzij van vorenbedoelde maatregelen, hetzij anderszins (compensaties) de NAM naar het oordeel van de commissie zou moeten vergoeden overeenkomstig de regels van de overeenkomst.

Bodemdalingprognoses en metingen

Prognoses

De commissie baseert zich bij haar besluitvorming onder meer op de meest recente prognoses inzake de toekomstige bodemdaling. Op basis van de overeenkomst is de NAM gehouden tot regelmatig onderzoek, waterpassingen en metingen ten einde de voortgaande feitelijke bodemdaling door aardgaswinning in beeld te brengen en een zo nauwkeurig mogelijke eindprognose op te kunnen stellen. De prognoses dienen door de NAM ten minste eenmaal per vijf jaar aan de provincie te worden voorgelegd. De meest recente prognoses voor de NAM concessies Tietjerksteradeel en Noord Friesland zijn opgenomen in het NAM-rapport met als kenmerk nr. EP201006302236 en is getiteld "Bodemdaling door Aardgaswinning, NAM-velden in Groningen, Friesland en het noorden van Drenthe, Status Rapport 2010 en prognose tot het jaar 2070." De nieuwste prognose laat zien dat er voor het grondgebied van de provincie Fryslân ten opzichte van de eerdere prognose uit 2005 geen grote veranderingen zijn te verwachten.

Metingen

In haar vergadering van 21 november 2000 heeft de commissie ingestemd met een programma van hoogtemetingen dat ook wordt aangehouden voor het aangrenzende gebied in Groningen, dat wil zeggen ten minste eens per vijf jaar middels waterpassing een grote of uitgebreide hoogtemeting over het gehele gebied, zo nodig tussentijds aangevuld met een kleine beperkte hoogtemeting. De laatste hoogtemeting heeft plaatsgevonden in 2008. De resultaten daarvan zijn medio 2010, gelijktijdig met de nieuwe prognose, door de NAM naar buiten gebracht.

De vier fases van een claim

Bij de afhandeling van claims kunnen veelal vier fases worden onderscheiden:

Fase 1 onderzoeksfase, planvoorbereiding. In deze fase worden de gevolgen van de bodemdaling door aardgaswinning geïnventariseerd en worden zonodig oplossingen ontwikkeld en afgewogen om schade te voorkomen of te compenseren. Voor deze oplossingen worden globale kostenramingen en tijdschema's opgesteld. Fase 1 eindigt met een principekeuze voor een van de mogelijke oplossingen.

In **fase 2** wordt deze oplossing vervolgens uitgewerkt. De definitieve situering wordt bepaald evenals vorm en afmetingen. Gedetailleerd (waterloopkundig en/of grondmechanisch) onderzoek vindt plaats. Onderzocht wordt welke vergunningen nodig zijn en welke procedures moeten worden doorlopen. Tijdschema's en kostenramingen worden verfijnd.

Fase 3 dient als voorbereiding van de uitvoering. Aan de orde zijn zaken als grondaankoop, verkrijgen van vergunningen en opstellen van bestekken en contracten.

In **fase 4** volgt de uitvoering. Als naar gelang de voortgang van de werkzaamheden in de opeenvolgende fases worden de gemaakte kosten na goedkeuring door de commissie door NAM op declaratiebasis vergoed.

Overzicht claims 2010

claim	verzoeker	omschrijving	vergoeding	datum	besluit commissie
T2a1	Ws. Fryslân	Verzoek heroverweging kostenverd. NAM-Total, LW401, Garyp op basis advies Tcbb.	-	08-09-10	gehonoreerd 23-09-10
		Declaratie meerkosten a.g.v. bijgestelde kostenverdeling	€ 139.638,-	10-11-10	gehonoreerd 23-11-10
T2ab2	Ws. Fryslân	Declaratie kosten fase 4, bestek waterbeheersing Garyp	€ 100.883,16	16-06-10	gehonoreerd 29-06-10 (afkoopsom)
T3b	Ws. Fryslân	Declaratie kosten fase 2 deelgebied Bergum-Oost	€ 38.080,-	16-02-10	gehonoreerd 16-02-10
T3c	Ws. Fryslân	Verzoek om instemming afkoop-regeling Bergum-Oost	-	16-06-10	akkoord o.v. 29-06-10 vrijwaring
		Voorwaarden en vrijwaring	€ 20.542,39	08-09-10	akkoord 23-09-10
T4b	Ws. Fryslân	Afkoopregeling Bergum-Midden	-	16-06-10	akkoord o.v. 29-06-10 vrijwaring
		Voorwaarden en vrijwaring	€ 430.000,-	08-09-10	akkoord 23-09-10
T5	Ws. Fryslân	Kosten eigen technische dienst (T):			
T5u		3 ^e en 4 ^e kwartaal 2009	€ 45.858,94	09-02-10	gehonoreerd 16-02-10
T5v		1 ^e en 2 ^e kwartaal 2010	€ 50.505,56	08-09-10	gehonoreerd 23-09-10
T16ba	Gemeente Tytsjerksterad.	Kosten totaal fase 4, riolering -13 deeldeclaraties aannemerskosten	€ 1.197.000,- (raming)	23-01-09 diverse data	gehonoreerd 17-02-09
T16bb2		- 1 deeldeclaratie bijkomende kosten			gehonoreerd diverse data
T20	Ws. Fryslân	Notities contante waarden gemalen Garyp, Zwartkruis en Jistrum en aandeel NAM	-	diverse data	nader overleg diverse data
NF6b*	Ws. Fryslân	Concept-resultaten fase 2 onderzoek Dongeradeel	-	10-11-10	nadere info 23-11-10 gevraagd
NF8b*	Ws. Fryslân	Kosten eigen technische dienst (NF) over 2009.	€ 16.518,45	16-06-10	gehonoreerd 29-06-10
NF8c*	Ws. Fryslân	idem over 1 ^e en 2 ^e kwartaal 2010	€ 14.832,75	08-09-10	gehonoreerd 23-09-10

* Claims winningsgebied Noord Friesland (NF nummer) vallend onder "Overeenkomst Fryslân" sedert juni 2006.

OVERZICHT TOTALEN

	Winningsgebied	Tietsjerksteradeel	Noord-Friesland
Totaal in 2002 uitgekeerde vergoedingen:	€ 192.502,75	-	-
Totaal in 2003 uitgekeerde vergoedingen:	€ 457.856,97	-	-
Totaal in 2004 uitgekeerde vergoedingen:	€ 859.981,30	-	-
Totaal in 2005 uitgekeerde vergoedingen:	€ 1.087.262,71	-	-
Totaal in 2006 uitgekeerde vergoedingen:	€ 2.411.886,38	€ 98.732,03	-
Totaal in 2007 uitgekeerde vergoedingen:	€ 522.561,17	€ 46.886,01	-
Totaal in 2008 uitgekeerde vergoedingen:	€ 1.189.628,68	€ 65.887,24	-
Totaal in 2009 uitgekeerde vergoedingen:	€ 937.080,27	€ 89.139,85	-
Totaal in 2010 uitgekeerde vergoedingen:	€ 1.148.506,96	€ 31.351,20	-

Totaal uitgekeerde vergoedingen tot en met 2010: € 8.807.267,19 € 331.996,33